kursustel, omandades joonistusõpetaja kutse, ja 1901—03 Peterburi arheoloogia-instituudis, mille lõpetas. Aa. 1906—17 teotses ta õpetajana mitmes keskkoolis Venemaal, kutsuti a. 1917 Tallinna reaalkooli õpetajaks ja on toiminud 1919. a. algusest Tallinna õhtuse ühisgümnaasiumi direktorina. — Kunstnikuna on S. loonud rea žaanrmaale, maastikke ja portreid, pole aga jõudnud eriti tähelepandavate saavutusteni, kuigi mõnelt poolt tema loomingut on teisiti hinnatud. A. 1923 asutas ta Eesti Kunstnikkude Liidu, koondades sesse akadeemilis-realistliku voolu poole hoidvaid kunstnikke, ja oli pikemat aega selle ühingu esimees. Ka on ta olnud Tallinna linnavolikogu liikmeks ja tegev olnud mitme seltskondliku organisatsiooni liikmena.

Isikl. saadud andmed; Pvl. 1928, nr. 141.

A. V.

SEPP, Paul, näitelava tegelane, sünd. 16. X 1885 Võrumaal, Orava vallas, Orava mõisas, õppis Pihkva ja Peterburi linnakoolis ja täiendas hiljemini oma haridust iseõppimise teel, lahkus 14-aastasena koolist ja pääsis näitleja B. Glagolin'i kaudu Pihkva suviteatri näitlejate perre. 1899. a. sügisel siirdus ta Peterburi, kus mängides erateatreis väikesi osi jätkas ettevalmistumist näitleja elukutsele. Aa. 1903—04 toimis ta näitlejana ja näitejuhina Peterburi Eesti Kooli- ja Haridusseltsis ja õppis aa. 1906—07 Aleksandri teatri näitleja J. M. Jurjev'i era-teatrikoolis. Peale mainitute olid tema lavalisteks kasvatajateks N. Arbatov, A. Petrovski ja V. Meyerhold. Toiminud sügisel 1908 Kommissarževskaja draamateatris ja viibinud siis sõjaväe teenistuses, kaotas ta a. 1910 hääle ja andus täitsa näitejuhi elukutsele, pidades ettevõtjana suveteatreid Peterburi ümbruses. 1913. a. alates teotses ta filmitööstuse alal ja lavastas m. s. 1915. a. Moskvas suurfilmi »Armastus maski all« H. Balsac'i novelli järgi, viibis aa. 1919—20 Lõuna-Venemaal ja asus a. 1920 Eestisse. Siin asutas ta s. a. Tallinnas teatrikooli »Draamastuudio«, oli kuni 1924. a. lõpuni Draamateatri näitejuhiks, töötas a. 1925 ühe hooaja »Vanemuise« laval Tartus ja asus selle järel Tallinna »Estoonia« draama näitejuhi kohale. — S. pälvib tähelepanu lavastajana ja lavapedagoogina Eestis. Tema tulekuga toodi eesti teatrisse vastukaaluks saksa mõjule vene teatri painduvamad ja edenenumad lavastus- ning näitlemisprintsiibid, üldiselt Moskva Kunstiteatri meetodid kindlamal kujul ja hakati rõhku panema lavastaja ning näitleja kui kunstniku loomingule ja tehnikale. Noorte näitlejate kasvatajana on S. ette valmistanud 2 lendu lavategelasi Draamastuudios, kelledest moodustus hiljemini Draamastuudio teater. Ka vanemate näitlejate juhatajana näitetehnikas on S. aidanud kaasa eesti teatri arengule ja lavadistsipliini tõstmisele. S.-a paremaiks lavastusiks tuleb lugeda: L. Andrejev'i »Inimese elu« (1921 Draamateatris), Sophokles'e »Kuningas Oedipus« (1922), Schiller'i »Orleani neitsi« ja »Maria Stuart« (1923), Strindberg'i »Tontide sonaat« (1923 Draamastuudios), J. Kärner'i »Kangelane« (1924), Toller'i »Hinkemann« (1924), Tagore »Ohver« (1922), Ibsen'i »Peer Gynt« (1927). — Peale oma tegevuse lava ja filmi alal on S. kirjutanud vene keeles mõned komöödiad.

Isikl. j. m. saadud andmed. *H. V.*

SERAPHIM, August Robert, ajaloolane, sünd. 20 XII 1863 Miitavis, advokaadi pojana, õppis 1883—88 klassilist filoloogiat Tartu ülikoolis, lõpetas kandidaadi astmega ja teotses siis mõnda aega õpetajana. Venestamise tulekul siirdus Saksamaale, õppis ajalugu Berliini ülikoolis 1893. a. ja Königsbergis 1894—95, promoveerus doktoriks 1895. a. juunis väitekirjaga: Des Obersten Both Anschlag auf Livland (1639) und sein Zusammenhang mit der allgemeinen Politik der Zeit. Ein Beitrag zur Geschichte Kurfürst Georg Wilhelm von Brandenburg (Königsberg Pr., 1895). 1897. a. asus S. teenistusse Königsbergi linna rmtkogusse. Samal ajal töötas ta edasi kodumaa ajaloo ja orduürikute väljaandmise alal. 9. III 1901 habiliteerus S. eradotsendiks Königsbergis, augustis 1912 nimetati ta sealsamas professoriks. Kuramaa okupatsiooni ajal oli S. (alates sept. 1915. a.) kiriku- ja kooliasjanduse detsernendiks sealse sõjaväelise valitsuse juures. S. suri 20. II 1924 Königsbergis. — Erilisi teeneid omab S. Kuramaa ja Vana-Preisi ajaloo uurimises, olles ühtlasi kogu aja ühenduses ajalugu uurivate seltsidega Baltimaal, saates siia mitmeid artikleid jne. Ta peateoseks on »Geschichte d. Herzogtums Kurland (1561—1795)« mis ilmus ta venna, E. S.-i (vt.) »Livl. Gesch.« kolmanda köitena (II tr. Tallinna, 1904, I tr. koos »Livl. Gesch.« II köitega, *ibid.* 1895.) Jättes nimetamata terve rea muid Kuramaa ajalugu puudutavaid teoseid ja artikleid, mainitagu siinkohal Eesti- ja Liivimaa ajaloole märkimisväärsemaist (peale juba eelpool nimetatud väitekirja) »Kur- Liv- Estländer auf d. Universität Königsberg i. Pr.« (Mitt. XVI, ka äratrükina, Riia, 1893), »Das Zeugenverhör d. Franciscus de Moliano (1312). Quellen zur Geschichte d. Deutschen Ordens« (Königsberg i. Pr. 1912) ja »Deutsch-baltische Beziehungen im Wandel der Jahrhunderte« (Baltenland in d. Vergangenheit u. Gegenwart, Bd. 13., Berliin, Leipzig, Riia, 1918).

E. Seraphim'ilt j. m. saadud andmed.

N. T.